

RODZINA 500+

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Najważniejsze informacje o programie „Rodzina 500+”*

Program „Rodzina 500+” to nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde drugie i kolejne dziecko, bez względu na dochód. Rodziny o niskich dochodach otrzymają wsparcie także na pierwsze dziecko. To nawet 6000 zł netto rocznego wsparcia na każdą pociechę.

Świadczenie 500 zł to wsparcie długofalowe

Program „Rodzina 500+” to systemowe wsparcie polskich rodzin. Ze wsparcia mogą skorzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 r.ż. Każda rodzina z minimum dwojgiem niepełnoletnich dzieci może otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. W przypadku rodzin z przeciętnym miesięcznym dochodem poniżej 800 zł netto na osobę rodzina może otrzymać wsparcie także na pierwsze dziecko. Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto.

Ważne!: Dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł otrzymują także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

„Rodzina 500+” a inne świadczenia

Świadczenie wychowawcze 500 zł nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń m.in. z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych

Rodziny po rozwodzie

Jeśli rodzice są po rozwodzie — wniosek składa ten rodzic, z którym dziecko zamieszkuje. Jeśli rodzice rozwiedzeni, w separacji lub żyjący w rozłączeniu dzielą się opieką nad dzieckiem zgodnie np. z planem wychowawczym (na podstawie orzeczenia sądu ustanawiającego tzw. opiekę naprzemienną) — oboje, w ramach swoich rodzin, mogą złożyć wniosek na dziecko nad którym sprawują opiekę naprzemienną i dostaną wsparcie na to dziecko ale w wysokości połowy nominalnej miesięcznej wysokości świadczenia, tj. co do zasady 250 zł miesięcznie. W przypadku rodziców rozwiedzionych wsparcie otrzyma ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeśli rodzice zgodnie z planem wychowawczym dzielą się opieką nad dzieckiem to wówczas oboje mają prawo złożyć wniosek. Otrzymają oni świadczenie proporcjonalnie do wymiaru sprawowanej opieki.

Liczenie dochodu

Dziecko do 25 r.ż., które nadal pozostaje na utrzymaniu rodziców, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra, będący najstarszym dzieckiem w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. ż., może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy netto 800 zł lub 1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Dodatkowo, wliczane są też dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna.

Jak otrzymać świadczenie?

Wystarczy złożyć wniosek przez internet lub w gminie. W przypadku osób ubiegających się o świadczenie na pierwsze dziecko gmina dokona weryfikacji ich dochodów. Świadczenie zostanie przekazane bezpośrednio na konto wskazane przez rodzica lub gotówką - w inny sposób wypłaty przewidziany w danej gminie.

Kiedy wnioski?

Jeśli wnioskodawca złoży kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek o świadczenie wychowawcze na kolejny okres w terminie do 31 sierpnia, przyznanie i wypłata świadczenia wychowawczego za październik nastąpi do 31 października. Oznacza to, że zostanie zachowana ciągłość wypłat świadczenia także od

---

*Materiał w oparciu o stan prawny, który będzie obowiązywał od 1 sierpnia 2017 r. przy przyznawaniu 500+ na nowy okres zasiłkowy, rozpoczynający się 1 października 2017 i potrwa do 30 września 2018 r.

pierwszego miesiąca nowego okresu. Złożenie wniosku we wrześniu spowoduje, że ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i jego wypłata za październik i listopad nastąpi nie później niż do 30 listopada. W przypadku gdy wniosek zostanie złożony

w październiku, przyznanie i wypłata świadczenia wychowawczego za październik, listopad i grudzień nastąpi nie później niż do 31 grudnia. Gdy wniosek zostanie złożony w listopadzie, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata świadczeń przysługujących od miesiąca złożenia wniosku, następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

Gdy wniosek zostanie złożony w okresie od 1 grudnia do 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata świadczeń przysługujących od miesiąca złożenia wniosku, następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

Do programu będzie można dołączyć w dowolnym momencie. Należy jednak pamiętać, że wskutek złożenia wniosku później niż w październiku, prawo do świadczenia wychowawczego zostanie ustalone od miesiąca złożenia wniosku, bez wyrównania za wcześniejsze miesiące w ramach obowiązującego okresu zasiłkowego.

Pytania i odpowiedzi na temat programu „Rodzina 500+”

Dla kogo?

Kto może otrzymać świadczenie wychowawcze?

Świadczenie wychowawcze otrzymywać mogą rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni dziecka (opiekun faktyczny to osoba faktycznie sprawująca opiekę nad dzieckiem jeżeli wystąpiła z wnioskiem o adopcję dziecka).

Na jaki czas będzie przysługiwało prawo do świadczenia?

Prawo do świadczenia będzie ustalane na okres 1 roku – od 1 października do 30 września. Wnioski na kolejne okresy można składać od 1 sierpnia danego roku.

Wysokość świadczenia

Czy 500 zł to kwota netto czy brutto?

To kwota, od której nie będą odprowadzane podatki. To kwota bezpośrednio dla rodziny.

Kryterium dochodowe

Kogo obowiązuje kryterium dochodowe przy ubieganiu się o świadczenie?

Kryterium dochodowe dotyczy tylko rodziców lub opiekunów wnioskujących o świadczenie na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. ż. Podstawowe dane o dochodach gmina może pozyskać sama, wtedy nie trzeba dołączać tych informacji.

Czy osoby o wyższych dochodach również otrzymują świadczenie?

Rodziny o dochodach miesięcznych nie wyższych niż 800 zł na osobę w rodzinie (lub 1 200 zł w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym) mogą otrzymać świadczenie także na pierwsze dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia 18 roku życia dziecka.

Czy rodzinie z jednym dzieckiem, której dochód przekracza 800 zł, urodzi się drugie dziecko i tym samym dochód na osobę spadnie poniżej 800 zł, będzie przysługiwało wsparcie na dwoje dzieci?

Tak, do ukończenia przez nie 18. roku życia.

Czy rodzice dostaną 500 złotych na drugie dziecko, w przypadku, gdy pierwsze skończyło 18 lat, ale nadal pozostaje na ich utrzymaniu?

Dziecko do 25 r.ż., które pozostaje na utrzymaniu rodziców, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra, będący jedynym lub najstarszym dzieckiem w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. ż, może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł netto (1200 zł netto w przypadku wychowywania dziecka niepełnosprawnego).

Jak otrzymać świadczenie (składanie wniosku, wypłata świadczeń)

Wniosek o świadczenie wychowawcze można złożyć w **gminie, listownie** za pośrednictwem **Poczty Polskiej** oraz przez **internet**. E-wniosek o świadczenie wychowawcze będzie można złożyć za pomocą **portalu empatia.mrpips.gov.pl, Profilu Zaufanego, PUE ZUS** oraz **bankowości elektronicznej**.

Liczenie dochodu

Czy urzędnicy ośrodków pomocy społecznej będą mieli dostęp do informacji o dochodach Polaków, którzy wystąpią o 500 zł zasiłku na dziecko?

Gromadzenie danych o dochodach odbywa się w ten sam sposób, jak dotychczas i tak samo, jak ma to miejsce w przypadku innych świadczeń. Gminny organ właściwy przyznający świadczenia wychowawcze ma dostęp do podstawowych informacji o dochodach opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składających się na dochód, na podstawie którego przyznawane jest świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko.

Status rodziny

Czy samotni rodzice również dostaną wsparcie z Programu?

O świadczenie wychowawcze może ubiegać się każda rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je, po spełnieniu warunków ustawowych, zatem zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim, rodzice pozostający w nieformalnych związkach, jak i osoby samotnie wychowujące dziecko, choć w tym przypadku do uzyskania świadczenia wychowawczego koniecznym jest, aby na dane dziecko zostały ustalone alimenty od drugiego rodzica, chyba że z przyczyn obiektywnych jest niemożliwe, gdyż np. drugi z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany.

Jak liczyć dzieci z tzw. patchworkowych związków?

Jeżeli rodzice obok dzieci z poprzednich związków posiadają jeszcze wspólne dziecko, do składu rodziny wlicza się wszystkie mieszkające z nimi i pozostające na ich utrzymaniu dzieci. Jeśli rodzice rozwiedzeni, żyjący w separacji lub w rozłączeniu, zgodnie z orzeczeniem sądu, sprawują opiekę naprzemienną nad danym dzieckiem w porównywalnych i powtarzających się okresach, to każdy z rodziców ma prawo uwzględnić to dziecko w składzie rodziny i każdemu z rodziców, po spełnieniu warunków ustawowych, przysługuje świadczenie wychowawcze na to dziecko w wysokości połowy kwoty świadczenia przysługującego za dany miesiąc świadczenia, czyli co do zasady 250 zł.

Jak zasiłek będzie wypłacany w przypadku rodziców, którzy się rozwodzą?

Świadczenie przysługuje temu z rodziców, który z dzieckiem zamieszkuje i na którego utrzymaniu dziecko. Istotne jest jednak, że do czasu rozwodu lub separacji orzeczonych prawomocnymi orzeczeniami sądu współmatężonkowie tworzą rodzinę.

Czy Program „Rodzina 500+” dotyczy także dzieci adoptowanych?

Tak, świadczenie będzie przysługiwać na takich samych zasadach jak w przypadku dzieci biologicznych.

Czy dzieciom, które znajdują się w tzw. pieczy zastępczej, 500 zł nie będzie przysługiwać?

Dla rodzin zastępczych kierowane jest odrębne wsparcie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w którym obok licznych dodatków podstawowe wsparcie kształtuje się na poziomie nie niższym niż 660 zł (rodziny spokrewnione) oraz 1000 zł (rodziny niespokrewnione). Dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł otrzymują także rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wydatkowanie świadczenia

Czy wydatkowanie środków będzie kontrolowane?

Szanujemy autonomię rodziny i wierzymy, że ona najlepiej wie, czego dziecku potrzeba. W nadzwyczajnych sytuacjach mogą być zastosowane mechanizmy zapobiegające marnotrawieniu świadczeń lub zapobiegania wydatkowaniu świadczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem. Jest to takie samo rozwiązanie jak obowiązujące od wielu lat w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

W przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia, u rodziny może zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, aby ustalić jak wygląda sytuacja w danej rodzinie. Pracownik organu wypłacającego świadczenie 500 zł, na podstawie informacji od pracownika socjalnego, może zamienić gotówkę na pomoc rzeczową (np. na jedzenie, ubrania, lekarstwa itp.) lub w formie opłacania usług (np. opłata za pobyt dziecka w żłobku, przedszkolu itp.).

Jakie będą konsekwencje uniemożliwienia wywiadu środowiskowego? Sama próba jego przeprowadzenia nie musi się kończyć sukcesem, jeśli strona nie wpuści pracownika socjalnego do domu.

W takim wypadku może to skutkować odmową przyznania świadczenia wychowawczego lub wstrzymaniem jego wypłaty.

Inne

Czy rodziny mieszkające za granicą będą mogły pobierać świadczenie?

Podstawowym warunkiem otrzymania świadczenia wychowawczego, zgodnie z zapisem art. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, jest zamieszkiwanie w Polsce. Świadczenie wychowawcze nie przysługuje więc rodzicom, którzy nie zamieszkują w Polsce lecz za granicą i bez znaczenia pozostaje np. fakt posiadania obywatelstwa polskiego, czy nawet posiadania formalnego meldunku w Polsce. Gminne organy właściwe mogą weryfikować warunek zamieszkiwania w Polsce w zewnętrznych bazach danych, np. w bazach danych ubezpieczenia zdrowotnego, a w przypadku wątpliwości co do spełnienia warunku zamieszkiwania w Polsce, gminny organ właściwy będzie mógł wezwać rodzica ubiegającego się lub otrzymującego świadczenie wychowawcze do osobistego stawiennictwa w celu potwierdzenia zamieszkiwania w Polsce.

Czy praca rodzica za granicą powoduje brak prawa do świadczenia wychowawczego?

Jeśli osoba składająca wniosek lub członek jej rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - w państwie Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii, a wyjazd/pobyt ten nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, to gmina przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa (od 1 stycznia 2018 r. wojewodzie) w celu jego rozpatrzenia i ustalenia, czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu wyeliminowanie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania na te same dzieci podobnych świadczeń w dwóch lub większej liczbie państwach UE/EOG/Szwajcarii jednocześnie.

Wniosek
5^{RODZINA}
500+

Można składać osobiście w urzędzie gminy właściwym dla miejsca zamieszkania lub drogą elektroniczną poprzez:

Portal usług
elektronicznych ZUS

Bankowość
elektroniczną

Portal informacyjno-
usługowy Emp@tia

Profil zaufany

Program „Rodzina 500+” w pigułce

1. Świadczenie wychowawcze otrzymują rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka.
2. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat.
3. Na drugie i kolejne dziecko świadczenie rodzice otrzymują niezależnie od dochodu.
4. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymują świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego: 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł jeśli w rodzinie jest wychowywane dziecko niepełnosprawne.
5. Pełnoletnie dziecko do ukończenia 25 lat liczy się do składu rodziny, przy ustalaniu dochodu, jeżeli pozostaje na utrzymaniu rodziców.
6. 500 zł na każde dziecko niezależnie od dochodu otrzymują także rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego.
7. Świadczenie wychowawcze wypłaca urząd miasta, gminy, ośrodek pomocy społecznej lub centra do realizacji świadczeń socjalnych.
8. Wniosek trzeba będzie składać co roku w miejscu zamieszkania. Można to zrobić przez internet, za pośrednictwem poczty lub w gminie. E-wniosek o świadczenie wychowawcze będzie można złożyć za pomocą portalu **empatia.mrpips.gov.pl**, **Profilu Zaufanego**, **PUE ZUS**, oraz poprzez **bankowość elektroniczną**.
9. Tylko gdy ubiegamy się o świadczenie na pierwsze lub jedyne dziecko w wieku do ukończenia 18 r. z. będzie ustalany dochód rodziny. Dotyczy to rodzin, które mają jedno dziecko, jak i rodzin z większą liczbą dzieci w wieku do ukończenia 18 r. ż.
10. W tym przypadku do wniosku trzeba dołączyć odpowiednio:
  - oświadczenie wnioskodawcy o dochodach innych niż podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób,
  - w przypadku, gdy członkowie rodziny posiadają gospodarstwo rolne – oświadczenie wnioskodawcy o wielkości gospodarstwa rolnego,
  - w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko – dokumenty dotyczące zasądzonych alimentów,
  - w przypadku cudzoziemców – określone zezwolenia na pobyt i pracę w Polsce.
11. Do dochodu wlicza się alimenty od drugiego rodzica, a także z świadczenia z Funduszu alimentacyjnego.
12. Samorząd sam będzie weryfikować czy dane są prawdziwe.
13. Wniosek trzeba składać co roku. Świadczenie przyznawane jest na 12 miesięcy.
14. Nowy okres świadczeniowy trwa od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r.
15. Wnioski na nowy okres świadczeniowy można składać od 1 sierpnia.
16. Świadczenie można złożyć osobiście, wysłać Poczta Polska lub wysłać przez internet.
17. Kolejny okres świadczeniowy będzie trwał od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r.
18. Świadczenie będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przelewem na konto lub gotówką.
19. Świadczenie wychowawcze nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego czy stypendiów dla uczniów i studentów.

www.mrpips.gov.pl